ORATIO
COMITIS ANTONII
MONTECATINI
Conſiſtorialis Aulæ Aduocati
CORAM SANCTISSIMO D. N.
VRBANO OCTAVO
In publico Conſiſtorio ſupplicantis
PRO BEATO
ANDREA CORSINO
CARMELITA
Et Feſulano Epiſcopo
IN SANCTORVM NVMERVM
REFERENDO
Habita
Die xx. Martij M. DC. XXIX.

ROMAE, Apud Hæredem Bartholomæi Zannetti. M. DC. XXIX.

Superiorum Permiſſu.

Digitized by Google

Digitized by Google

ORATIO.

DIVINAE voluptatis hortus Eccleſia, quem Tu ritè claudis & aperis, Beatiſſime Pater, ver agit perpetuum, quia ſemper habet ſuauiter adſpirantem Fauonium, æternæ Spiritum veritatis. Quòd ſi Chriſtiani per omnes partes Imperij iugiter vernat florulenta fœcunditas: Florentiæ præſertim non ſemel, ſeculorum decurſu labentium, florida ſanctimonia germinauit. vt laudum omnium genere florens vrbs, hoc etiam haberet omen in nomine: quòd integerrimæ vitæ flores parturiret, qui conſererentur in terris, transferrentur in Cœlum. Ex his vnũ hìc ego præ cæteris S.^{ti} V.^{æ} propono, Beatiſſimum Virum *Andream Corſinum* Carmelitam olim, & Feſulanum Epiſcopum; vt eum florem Sanctitas Veſtra, ſi dignum iudicauerit, humano generi non tam odorandum proferat, quàm adorandum. Quamquam qui bonus odor eſt Chriſti, dum virtutis fragrantiam ſpargit, honorem colligit venerationis. Liceat igitur mihi per Maieſtatem iſtam, quæ Vicaria Diuinitatis deterreret omnino dicentem, niſi magni pectoris hoſpite humanitate mitigaretur: liceat inquam, res ab Andrea ſanctè geſtas non exornare oratoriè, ſed hiſtoricè

enarrare. Magnarum quippe virtutum ſola commemoratio, ſolet eſſe luculenta laudatio.

Florentiæ, in Etruſcarum vrbium flore, Italiæque horto amœniſſimo, de nobiliſſima ſtirpe Corſina ortum duxit Andreas, natus anno à Virginis partu Milleſimo trecenteſimo primo. Neque immeritò Corſinam familiam nobiliſſimam appellaui; quæ iam inde ab anno ſalutis ducenteſimo octogeſimo ſecundo ſupra milleſimum, ſupremos Florentiæ Magiſtratus frequenter adminiſtrauit: quæ in grauiſſimis bellis optimos Florentinæ Reipublicæ ſuppeditauit Duces: ex qua prudentiſſimi prodiere ad maximos quoſque Principes Legati: quæ demum huic Sanctiſſimo Chriſtianæ Reipublicæ Senatui Petrum Corſinum obtulit, Florentinum priùs Epiſcopum, deinde purpuratos inter Patres adnumeratum. Ex hac igitur vetuſtiſſima progenie flos ille ſanctimoniæ ſuum deriuauit genus. Quamquam de Cœlo veriùs originem duxiſſe dici poteſt, qui ab effætis parentibus Nicolao, & Peregrina, effuſis in Cœlum precibus,& Cœleſtis Reginæ beneficio impetratus fuit. Habuit hoc ipſe decus commune cum alijs, vel ſanctitate, vel alia quauis egregia laude præſtantibus, vt hominum precibus, & Maximæ Virginis beneficio naſceretur.

Verùm, ò breues humani veris illecebras! Flos ille ſatus precibus, lacrymis irrigatus, ſub ſydere Virginis ortus, iuuentutis miſera, ſed non mira calamitate, facilè degenerauit in ſpinas: quæ tam acriter parentum animos pupugerunt, vt viam inierint omnem, qua procliues in malum vnici filij mores ad bonam frugem reuocarent. Sed hæc mutatio Dexteræ tantùm Excelſi reſeruabatur: quia nimirum vitiorum

nobis

nobis ipſi fabri ſumus, virtutum Artifex Deus eſt. Ergo contemnenti ſalutaria parentũ monita iuueni ſubirata aliquando Peregrina Mater: Tu ſcilicet, ad eum ait, execrabilis ille lupus es, quem ego quondam me parere ſomniaui. Ad hanc Andreas vocem diuinitus animatam exterrefactus, quid illud eſſet ſomnij, præter ſolitum manſuetè demiſsèq. percunctatur. Cui Mater: Vt te filium verè lacrymarum, ac votorum, ab vteri ſterilitate negatum, à Dei Magnæq. Virginis benignitate impetraremus, religioſa ſponſione promiſimus, primitiuum ventris mei fructum Principi rerum, eiusq. Parenti ſanctiſsimæ dicatum iri. ſequutus eſt ratum votum fœlix euentus. Verùm paulò antequam edereris in lucem; ego ſomno correpta viſa mihi fui per quietem non hominem eniti partu, ſed ferocem aſpectu lupum, qui tamen poſtea Templum ingreſſus, in candidiſsimum conuerſus eſt Agnum. Vtinam quemadmodum ſomnij principium hactenus, ita finis verus in poſterum comprobaretur. Penetrarunt amantiſsimæ parentis hæc non verba, ſed tela, diuino dirigente conſilio, cor filij iam doloris, mox gaudij. Nouæ compos mentis Andreas in ſe reuerſus, anteactæ vitæ idem reus, accuſator, & iudex, ad animi Tribunal cauſam cœpit orare. Poſtero verò die Carmelitanæ familiæ Templũ adit. ibi Dei Parentis ad Aram prouolutus in genua; ſupplices tendit manus, rorantibus oculis veniam expoſcit, atque ad ſupremum Iudicem patrocinium Virginis efficax obteſtatur. Audiuit Benigniſsima Parens orantis preces: reſpexit lacrymas pœnitentis: neque ſolùm veniæ ſpem, ſed etiam nouam Andreæ mentem impetrauit à Filio præpotente. Diſcedit Iuuenis inde ſpei ſecurus, animi certus: Prouincialem ſacri eius Or-

Digitized by Google

dinis enixè rogat, vt ſe Dei, ac Virginis Matris famulorum cooptet in numerum. Defertur id ad parentes: quibus propterea vehementer lætantibus, vltròq. iam deuotum pignus offerentibus, Carmelitanæ familiæ dat nomen Andreas: aut potius flos hic iam delibatus è ſpinis, in amœniſsimo Carmeli vertice collocatur. Et ſapienter ille quidem hanc ſibi præ cæteris Religioſam familiam ſelegit, quæ tum originis antiquitate, quam vel ab ipſis Prophetis Helia atque Heliſæo repetit, tum Inſtituti integerrimi ſanctitate, tum Illuſtrium vita doctrinàq. Virorum copia in Chriſtiana Republica floruit ſemper, ac magis magisq. floret in dies.

In hoc amœniſsimo laudum eximiarum horto, quam ille protulit virtutum variarū pulcritudinem! quantum vndique ſparſit odorē ſanctimoniæ! quam inuſitatæ fuit aſpicientibus vel admirationi, vel voluptati! Admirabilem ſe planè præbuit in ea præſertim tenacitate propoſiti, quam artibus malignis, ac fraudibus fruſtra tentatus oſtendit. Ad ſpiritus antiquos infringendos, viliſsimis quibuſque miniſterijs ponebat Andreas rudimenta tyrocinij ſui. Cùm igitur aliquando ianitoris officio fungeretur: ecce tibi nobilis quidam Ciuis, eius conſanguineus, homo ſanè carnis, & ſanguinis; ſiue vt alij crediderunt, humano ſub aſpectu teterrimus humani generis hoſtis. Is Andream vbi vidit ignobili munere occupatum, extenuata facie, pannoſis veſtibus; medius admirationem inter, atque indignationem: Ita ne vero, inquit, Andreas Corſinus hic eſt, iuuenum paulò ante flos, & ſplendor Florentinæ nobilitatis? huc illa recidit apud omnes gratia ſingularis? huc illa gloria? O miſerum iuuenem falſa quadam opinione deceptum! ò mentem ſerò, ſed fruſtra redituram in ſe!

Quid

Digitized by Google

Quid tuorum annorum flori cum clauſtris ? Quid tuæ familiæ luci cum iſtis tenebris ? Age Iuuenum amiciſſime ; reuertere dum licet,ad priſtina ſolatia ; fruere concesſis bonis ; vtere ſorte, & iuuentute tua. Sic ille vel tentator hominum, vel tentatoris interpres, atque adminiſter. cuius verboſæ ſuadelæ inuicto ſilentio, & ſigno Crucis impreſſo fronti reſpondit Andreas. Quo reſponſo,aut veriùs repulſa,deuictus ille, fuſus, ac profligatus eſt.

Quid iam de aſsiduis eius precibus dicam ? quid de prolixis vigilijs ? quid de frequentibus ieiunijs ? quid de reliquis corporis afflictationibus ? quid de palam emendicata ſtipe, publicis præſertim in vijs, in quibus ipſe ſpectaculum antea dederat magnificentiæ ſuæ ? vt verè Deo conſecratum agnoſceret Florentia florem illum, quem ſibi mundi pompæ dolo malo ſubripuerant. Neque ſibi ſolùm, ſed alijs quoque renatus ad meliorem vitam Andreas videbatur. Ex eadem Corſina familia Ioannes erat; qui cùm inexplebili laboraret ingluuie, ſeu lupæ morbo, nullum efficacius remedium exiſtimabat, quàm ſeſe penitus voluptatibus ingurgitare. Andreas in conſanguineo ſuo miſeratus & animi calamitatem, & corporis; ei præſcripſit, vt à perniciofis ludis abſtineret, & diebus ſeptem ieiunijs precibusq. ſanitatem expoſceret a Deo,Deiq. ſanctiſsima Genitrice. Quæ ſanè aptior multo fuit vtrique morbo medicina: ſiquidem contraria curari contrarijs, certiſsimum eſt medicæ artis effatum. Ita Ioannes, Andreæ conſilijs adiutus, & meritis; & mente, & corpore incolumis euaſit, admirante vniuerſa Ciuitate. Vbi verò Sacerdotio fuit vir integerrimus initiandus, non ille ſolemnes quæſiuit pompas, & feſtiua

Digitized by Google

conuiuia; ſed vna illa contentus menſa, in qua Panis viuus apponitur, qui de Cœlo deſcendit; in ſuburbano Cœnobio, cui nomen eſt à ſiluis, Diuinæ Trinitati ſacrorum primitias obtulit. At vbi deſiderati ſunt hominum apparatus, non defuere cœleſtes. Incruentum enim libanti ſacrificium Andreæ videndam in clara luce ſe præbuit Angelorum ſtipata choro maxima Virginum, Cœli Regina; eumque his eſt vocibus alloquuta: *Seruus meus es tu, quoniam elegi te; & in te gloriabor*. O gloriam in terris raram, in Cœlo ſpectabilem!

Longum hìc eſſet recenſere multa, quæ viuens Miracula patrauit Andreas: reſtitutam Auenione Cœco vſuram oculorum, dum ille Pariſijs Florentiam reuertens Patruum ſuum poſtea S. R. E. Cardinalem viſeret: hydrope laboranti redditam ſanitatem: euentura veraciter ab eo prædicta; aliaq. complura. Vnum illud omittere non poſſum, quod ſub eius inaugurationem in Feſulanum Antiſtitem mirabiliter contigit. Extincto eius Vrbis Epiſcopo, omnium ad quos noui Antiſtitis ſpectabat deſignatio, in vnum Andream Corſinum conſpirauere ſuffragia. Florentinum tunc ille Carmelitanorum Cœnobium cum ſumma prudentiæ, ac ſanctimoniæ fama moderabatur. Id ipſe vbi per nuntium comperit, in remotiſsimum locum tacitè ſe recepit, vt delatum fugeret munus. quare diu quæſitus, nuſquam inuentus fuit. Sed quando non tam humanitus creatus, quàm deſtinatus diuinitus Epiſcopus Andreas erat: cùm ad alium deſignandum conuocatus fuiſſet cœtus; Ecce tibi puer trium annorum ex improuiſo voce altiſsima exclamauit, *Elegit Deus Andream in Sacerdotem ſibi: eum in Carthuſienſi Mona-*

ſterio

ſterio precibus vacantem reperietis. Eodem tempore puer quoque viſus Andreæ diuinam voluntatem ſignificauit, qua vetabatur impoſitum onus detrectare. Illud igitur cùm ſubterfugere non poſſet, æqua mente ſuſcepit: & quam patienter ſubijt, tam ſapienter adminiſtrauit. Mitis in omnes, in ſe vnum ſeuerus, cathena ferrea ſe conſtringebat. Ieiunijs ipſe addictiſsimus, gregem ſuum paſcebat non ſolùm verbo veritatis, & exemplo virtutis, ſed etiam pane liberaliter diſpenſato. Quam liberalitatem, vt oſtenderet ſibi gratiſsimā, inſigni Miraculo cumulauit Deus. Cùm enim largiendo exhauſtum aliquando eſſet quicquid erat panis in arca, iuſſi ab Andrea ſerui rurſus eam ſcrutari, quam reliquerant vacuam, panibus abundantem admirabundi repererunt.

Sed admirabilior fortaſse fuit, quem exponam, euentus. Conſueuerat Beatus Antiſtes hebdomadæ cuiuſque quinta feria, Chriſti Domini ſequutus humilitatem, egenis aliquot ſuis manibus pedes abluere. eorum vnus infectos graui vlcere pedes proferre non audebat. id vbi cognouit Andreas, addidit animum; eos alacriter tetigit, lauit, abſterſit, & in cumulum beneficij, & in præmium tolerantiæ, ſanauit. Atque vt alia prætermittam, quæ Viri ſanctitatem non ſine hominum admiratione teſtantur: vnum illud ante obitum factum præclariſſimum attingam; in quo quantùm iudicio, ac vitæ integritate floreret, palam omnibus fecit. Chriſtianæ Reipublicæ clauum ea tempeſtate Vrbanus Quintus regebat: qui vt optimè nouerat Andreæ virtutes, ad componenda quædam in vrbe Bononienſi Ciuium diſſidia, illum ſui Nuntij nomine ſumma cum poteſtate tranſmiſit. Iuit ille Bononiam:

noniam : audiuit partes : compoſuit diſſenſiones : acerbiſſima odia extirpauit, amiciſſimam inſeuit pacem : vt vſurpare meritò potuerit Cæſareas illas voces : *Veni, vidi, vici*. Vnde quis non intelligit, in Vrbanorum manu Pontificum Andreæ Corſini gloriam videri diuinitus collocatam? cùm ab Vrbano Quinto meritorum ingentium opportunitas illi fuerit oblata : ijſdem verò meritis ingens gloria reſpondens ab Vrbani Octaui benignitate ſuppliciter expectetur. Nimirum, & Vrbium incolumitati proſpicere, & Orbis terrarum preces humaniter audire, verè Vrbanum eſt.

Vitam denique ſanctiſſimè traductã fœliciſſima morte coronauit Andreas; quã ipſe nocte Epiphaniam ſubſequente obeundam, à Virgine ſibi viſa prædidicit Natali Chriſti Domini nocte poſt ſacrum celebratũ;alijsq. prædixit.quique pallidus antea ſquallidusq. videbatur, exinde viſus eſt præ lætitia roſeo quodam rubore iuueneſcere. Vbi fortunata nox acceſsit,eadem Dei Mater ad eius animum in Cœlum comitandum (quod promiſerat) redijt. Cùmq. cubiculum vniuerſum meridiana luce fulgeret; flos ille virtutum pulcherrimus ex Eremo terrarum,Virginali manu tranſlatus eſt in Cœleſtem Paradiſum : vnde plurima mortalibus edidit ſuæ fœlicitatis argumenta. Nam & eius corpus incorruptum, admirabilem iugiter fundit odorem, ſanandis ægritudinibus ſalutarem : adeo vel ipſum floris huiuſce Cadauer odoratum eſt : & ſepulcrum innumeris eſt illuſtre Miraculis : & patrocinium Patriæ Florentiæ fuit in inſigni de Hoſtibus victoria luculentum.

Rem,vti geſta eſt,paucis perſtringã. Eugenio Quarto Summo Pontifice Florentiæ commorante, Philippus Maria Mediolanenſis Dux per Nicolaum Piccininum

ſtrenuiſ-

Digitized by Google

ſtrenuiſſimum Ducem, Florentinis Ciuibus atque ipſi Pontifici Bellum grauiſsimum indixit, atque intulit. Et iam deuaſtatis circumiectis Florentiæ Oppidis, ipſimet vrbi, cum ſumma Pontificis, ac purpuratorum Patrum formidine, poſtrema calamitas imminebat. In tam præſenti diſcrimine cùm parum tutò ſubſidijs humanis fidendum videretur, ad Diuina confugiendum eſſe cenſuerunt. Quamobrem ad Carmelitanorum Templum, vbi Beati Andreæ ſacra oſſa quieſcebant, magna populi religione concurritur. Ibi Adoleſcenti cuidam videndum ſe præbet Vir ſanctus. iubet, vt ad Belli Præfectos ſuo nomine referat: ſi quinta die poſt ſacram S. Ioanni Baptiſtæ lucem cum Hoſte conſerant manus, Pontificios, & Florentinos milites victoriam de hoſtibus reportaturos. Paret ipſe iubenti Andreæ: ſequuntur illi conſilium. dicta die bellum gerunt, Hoſtem debellant. Quæ tum gratiæ, quæ acclamationes, quæ grati deuotiq. animi ſignificationes erga Andream exhibitæ! qui concurſus ad Templum! quæ ſacrorum oſsium veneratio! quæ dona, quæ promiſſa perſoluta! Eugenius ipſe Pontifex ob hoc tam inſigne Miraculum tot alijs additum, eum in Beatorum numerum adſcripſit.

Reliquum iam eſt, vt Tu Beatiſsime Pater, qua maxima poſt Deum polles auctoritate, debita virtutibus tantis præmia rependas: quem Cœlo donauit Deus, cumules Tu quoque veneratione terrarum. Nam quod olim à Paulo Secundo Summo Pontifice maximis precibus Florentina Reſpublica poſtulauit: quod annis conſequentibus Chriſtianiſsimi Galliæ Reges Henricus Quartus, & Maria Medicea, Magnus Etruriæ Dux Ferdinandus, Generalis Ordinis Carmelitani, &

Nobilis

Nobilis Corſinorum Familia ab Octauo Clemente enixè popoſcerunt: Id ipſum hoc tempore, quo ſumma in Terris Maieſtas in Florentino Pontifice, in Veſtra nimirum Sanctitate, refloruit; & Chriſtianiſsimi Galliæ Reges Tertiuſdecimus Ludouicus, & Maria eius Mater, & Magnus Etruriæ Dux Ferdinandus Secundus, & eædem familiæ, tam Carmelitanæ ſanctitatis, quàm Corſinæ nobilitatis, quæ nullis in hac re pepercit impenſis; & Tua præſertim Patria Florentia precibus infimis expetit: Easq. Tibi ſupplices tendit manus, à quibus exceptus olim fuiſti, dum ad Mundi ſacroſanctum Imperium naſcereris.

Eſto, Beatiſsime Pater, Patriæ tuæ Parens, filium eius, & Patronum Andream Cœli Ciuibus adnumerando: vt gloriari ſimul Florentia poſsit, & Andrea Corſino Sancto, & Vrbano Octauo Pontifice.

RE-

RESPONSIO IOANNIS CIAMPOLI

Secretarij Apoſtolici domeſtici

SANCTISSIMI D. N.

VRBANI OCTAVI.

TYrannorum iniquitas publicæ fœlicitatis oblita, potuit quidem aliquando, poſthabitis virtutibus ad imperia natis, indignos vocare ſucceſſores ad regnum. At enim nulla vnquam in Orbe terrarum vis tanta dominabitur, quæ vitijs triumphantibus patefaciat cœlum eleemoſynis venale, & armis pietatis expugnabile.

Quare dum cęleſtes honores ab Interprete Diuinitatis authoritate Apoſtolica petuntur B. Andreæ Corſino Sacerdoti Carmelitæ, & Feſulano Epiſcopo, ponderari omnino debent ſuffragia ſanctimoniæ, & explorari arbitrium Omnipotentis.

Gratulatur quidem Sanctiſsimus Dominus Noſter ſacrum hoc poſtulanti Patriæ decus, trophæis omnibus anteferendum.

Eadem

Digitized by Google

Eadem ætas, quæ naſcentem aluit, & properata votorum fœlicitate Sanctum adorauit Philippum Nerium, nunc radiata diademata quæri gaudet B. Andreæ, cui conſtans tercentum ferè annorum Religio obtulit Eccleſiaſticæ laudis ſacrificium.

Ob id iucunda prorſus ad Pontificias aures accidit oratio, quæ piam potentiſsimorum Principum, ac nobilium Familiarum petitionem declarauit.

Tales enim Beati Antiſtitis virtutes commemoratæ ſunt, vt miracula, quæ habentur beneficia cœli in conſortium Diuinæ poteſtatis homines vocantis, exiſtimentur in eo fuiſſe præmia meritorum hæreditatem Domini iure adoptionis adeuntium.

Videntur planè non temerè decerni poſſe obſequia mortalium Magno illi Sacerdoti, de cuius ſanctitate ſe gloriaturam ipſa Angelorum Regina pronunciauit.

Optandum autem præſertim eſt in tanta Italiæ tumultuantis ſollicitudine, vt quem Vrbanus Quintus Apoſtolicæ legationis gloria decoratum in ciuitatem vnam dicitur miſiſſe, ad coercenda prudentis charitatis officijs diſsidia ſeditionum; eundem Vrbanus Octauus triumphalibus Sanctitatis ornamentis auctum aduocet in terras, ad bellorum incendia cœleſtis concordiæ ſpiritu reſtinguenda.

Verùm quamuis iuratos teſtes auditos, & acta ritè confecta cognoſcat Sanctiſsimus Dominus Noſter, tamen in cœleſti negotio tranſigendo maiorem vim ineſſe intelligit in fidei lumine, & orationibus iuſtorum, quàm in conſilijs prudentiæ, & iudicum diſceptationibus.

Proinde hortatur omnes, vt ieiunijs, eleemoſynis, ac precibus euocent Pontificiæ menti radium Spiritus

ſancti patefacientis arcana æternitatis . Ipſe verò rogabit ſententias Venerab. fratrum ſuorum S.R.E. Cardinalium; tum autem Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos audiet in Vrbe commorantes.

Fas enim eſt in declarandis cohæredibus Chriſti audiri ſuffragia terrarum, & cęleſtis impulſum Numinis expectari.

In hanc ſententiam reſpondere me iuſſit Sanctiſſ. Dominus Noſter elegantiſſimæ orationi modò habitæ.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google